

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvo sta v Alojznicah.

Sveta Jedert o petji.

(Dalje.)

Zgoraj omenjeni viziji ali prikazni sledi podučenje, katero je svetnica nekdanj v praznik presvete Trojice prejela (III. 41.): „Ko je jutranjice z veliko pobožnostjo molila, jela je premišljevat, če je morda bila kaj vnemarna ali raztresena, da ni prejela tako vzvišenega razsvetljenja, kot navadno, kadar je tako pobožno molila, kakor v teh jutranjicah. O tem jo je pa Bog naslednje podučil: „Po sklepu moje pravičnosti nisi sedaj skusila duševnega razsvetljenja, ker si se udala lastni volji in si se človeško radovala blagoglasja lepega petja; vendar pa se je tvoje plačilo množilo, ker si zdaj višje cenila trud, kakor zložnost.“

Prav enako govori sv. Avguštín v svojih „Izpovedanjih“. Kratke besede, in koliko povedó! Pač primerne so, ostrašiti one, ki se preveč vdajo veselju petja in bi to veselje radi vživali brez mere. Tak strah pa je koristen. Gotovo se smemo veseliti svojega lepega liturgičnega petja; saj zato je Bog vstvaril čarobne glasove. Ta lepota je tukaj, da nas vodi k lepoti Božji in petje svete liturgije je le slab odmev veliko veličastnejega petja, katero bomo pevali Bogu v nebesih v brezkončnem veselji; in pač ne zastonj je že ta odmev tako lep. Tisoč let je že minilo, kar je sv. Duh krasne glasove vdihoval velikemu papežu Gregoriju, kar se keršanska srca ž njimi spodbudajo in povzdigujejo; tudi mi se smemo jih veseliti, — veselimo, radujmo se jih! — toda kakor je prav. Če nas ta lepota ne vodi k Bogu, zgreši svoj namen; če se duša v liturgičnem petju z večjo močjo ne dviga v nebo, ampak le v čarobnih akordih in melodijah, v veselji, kakor vjeta oblič, zlorabimo Božje dari; kajti petje je kakor lestva, katero je vidil očak Jakob neba se dotikati. Tu ne smemo obstati in stopinje ali špriklje opazovati, kakor bi bil ta njeni edini namen. So pa tudi izvoljene svete duše, ki tacih pomočkov večjidel ne potrebujejo več. Bog noče, da bi to dolgo pot hodile, kakor mi. One ne potrebujejo petja, da se jim duša z ljubeznijo in močjo dvigne k Bogu; Bog jih neposredno vodi k sebi; že pri začetku molitve so pri Njem z živo pobožnostjo, z gorečo ljubeznijo, za katero se morajo drugi veliko prizadevati, da jo v sebi vzbudé. Če taka duša glasu hitro ne sluša, če se obotavlja premagati se, volje Zveličarjeve se poprijeti in se, če tudi le en trenotek, peča s tem, kar človeku vzbuja naravno veselje, je to velika napaka, ki jo Bog ostro kaznuje. In tako menda se je zgodilo sv. Jederti.

Mi pa se iz tega lahko učimo in razvidimo, od kod pač to, da nas marsikdaj sv. petje tako težko stane; trudimo se in mučimo, a veselja nij, in zdi se včasih, da tudi nobene koristi. Bog nas morebiti pokorí zaradi kake že pozabljene napake, in nam ponuja priložnost, da si v spokornosti pomnožimo zasluženje in plačilo.

Nekoč je imela svetnica sveti večer prav ljubo lepo vizijo (IV. 2.). Navada je namreč v benediktinskih samostanih večer pred prazniki naznaniti imena onih, ki imajo prihodnji dan kako opravilo v koru, bodisi pri altarji streči, ali peti berilo, verstico, alleluja ali graduale.

„Ko se je bralo z deske, na kateri so bila zapisana posamezna imena, se je zdelo, da je Gospod vsako osebo, ki je goreče že želela slišati, kaj ji bo naročeno, s tako neizrečeno ljubeznijo pogledal in jo pozdravljaše z glavo prikinil, da človeški jezik tega izreči ne more. One pa, ki so žalostno premišljevale, zakaj tudi njim ni bilo odločeno to ali ono peti, se je zdelo, da je Gospod ljubko za brado prejel in milo tolažil. In Jedert reče Gospodu: „O Gospod! ko bi samostanska družina vedela, kako milo ljubeznjivo si ti one pogledal, bile bi one zelo žalostne, katerih imena se niso brala“. Gospod odgovori: „Katerakoli bi rada brala ali pela, ko bi mogla, hočem jo z enako ljubeznijo tolažiti, in ji dobro voljo tako poplačati, kakor storjeno delo“.

Ta vizija nam kaže prelepo podobo vernega življenja v tem samostanu. Pobožne neveste Jezusove goré hrepenenja, prepevati hvalo Božjo v koru. Ker sveta služba k Bogu napeljuje, z Bogom združuje, mislijo si, da tudi posamezna določila o njej so od Njega, in sprejemajo, kar se jim naroči, spoštljivo in hvaležno, kakor iz ust Božjih.

Zveličar sam nas z neizrekljivo ljubeznijo vabi in kliče, prepevat pri najsvetejši skrivnosti Njegove ljubezni; dolžni smo z veseljem, s pobožnostjo Ga slušati. Če gre potem slabo, tolažimo se, da smo vse, kar smo mogli, storili; če gre dobro, mislimo si, da še veliko veliko manjka, da bi nam šlo tako iz serca, kakor tolika milost zasluži. Gospod kaže tudi, da naj vsi želijo, da bi mogli prepevati, da tega velikega plačila ne zgubé. Vsi naj pojó, če ne z glasom, vsaj s sercem, z dobrim namenom; s pevci naj se sklenejo, potem je cerkev do zadnjega moža polna pevcev; iz stoterih serc kipi ena molitev, ena hvala, ena prošnja in z močjo terka na vrata nebeška.

Prikazen se končava z Gospodovo obljubo: „Če katera, ko sliši, kaj ji je odločeno in izročeno, vse rada spolniti hoče v moje poveličevanje in me prosi pomoči, da bi vredno vse opravila, bom z dopadanjem jo slušal in sè svojo milostjo podpiral.“

Redko, ali morebiti celo ne, se na to misli, da k dobremu liturgičnemu petju je tudi potrebna Božja pomoč. Gospod pa nas po sv. Jederti uči, da k vrednemu notranjemu hvalnemu petju potrebujemo milosti Njega, ki Mu pojemo.

V nekem drugem poglavju z naslovom: „O službi Božjega Serca,“ je čudovito izražena ista ideja; upamo, da skoraj postane pobožnim pevcem najljubša misel, najlepši uzor; vendar se skoraj bojimo tukaj odkriti svojo skrivnost. Kakor znano, bila je sv. Jedert oznanovalka najsvetejšega Srca in je oznanovala najprvo pobožnim veselo poročilo o skritem zakladu, ki se hrani za zadnje čase.

Ubogi grešni človek ni imel ničesar več, kar bi bilo Boga vredno; njegovo serce, polno strasti, je bilo enako plunki ali harpi s poterganimi strunami; iz nje so vreli le neskladni zoperni glasovi, sposobni, klicati jezo Božjo nad človeštvo. Ko je pa Bog prišel z nebes in človeško natoro nase vzel, telo, kakor je naše, serce, kakor ga imamo mi, tu je bila naenkrat človeška natora neizmerno povzdignjena. Iz tega Serca kipela je tri in trideset let, neprenehoma z vsakim vdarcem neizrekljiva ljubezen k nebeškemu Očetu. Bila je prelepo vbrana plunka, iz katere je donela le ljubezen; — ko je ona zazvenela, vtihnili so neskladni glasi, ki so od prvega greha žalostno doneli, razrušena edinost in soglasje vsega stvarstva se je ponovilo, napake se popravile, zmešani glasovi se zedinili v milo doneče soglasje pred Božjim obličjem. In to neizrekljivo petje, katero je naš Zveličar na zemlji pričel, On še nadaljuje v nebesih (Semper vivens et interpellans pro nobis).

Pred Njim umolknejo ljubezni kipeči zdihljeji serafov, kakor pičlo človeško češčenje.

Tako je sv. Jedert gledala Božje Serce, kakor pred obličjem najsvetejše Trojice sladko doneče citre, kakor edini organon, katerega glasovi Najsvetejšemu edini dopadajo izmed vseh serc. Organon, orglje se pač v razodenji imenujejo tudi zato, ker v orgljah je veliko donečih glasov združenih, ki pa brez te zveze posamno niso, djal bi, nobene ali vsaj ne velike vrednosti.

Tudi mi smo sè svojim Zveličarjem po sv. kerstu združeni v eno telo, v katerem so naša dela zaslužljiva, dragocena. Kristus je naš zaklad in upanje naše; po njem dosežemo, kar prosimo. Zato sv. cerkev vedno prosi po Jezusu Kristu Gospodu našem, po najsvetejšem včlovečenji našega Gospoda Jezusa Krista.

To krasno ceno, to čeznatorno vrednost imajo naša dobra dela, naša molitev, petje naše, tudi če ne mislimo ravno na to, da smo s Kristom združeni. Koliko bo pa vrednost rastle, lepota se utrinjala, blagoslov množil, če z gorečimi prošnjami se združimo z vsem, kar prosi za nas v nebesih naša glava, naš najdražji zaklad, naš Zveličar, ali, če svesti si, da naš dar je reven, ubog, Njega pomoči prosimo, nad katerimi ima naš nebeški Oče vse dopadajenje.

Najsvetejše Serce prosi z nami; Jezus nas sluša, On — Bog in človek skupaj, neizrekljiva skrivnost! — je kakor človek naš priprošnik, naš srednik po nerazumljivi ljubezni Njegovega najsvetejšega Serca; kakor Bog pa nas usmiljeno posluša. Tako so najgloblji skrivnosti naše svete vere same nam v zastavo, nam v rešenje.

(Konec prih.)

Po uzorih se moramo izobraževati. *gizdavost?*

Kant nekje pravi o matematiki, da je zločesta vednost, ker je jako težko o njej modrovati. Skoraj isto bi rekli o glasbi, kakor si jo gledé omike misli navadni svet. Umetnost in olepšava na vseh stranéh; kúp prečudnih težav; preobložba namesto polnote in jasnosti: ako pa odštejemo še zadovoljno gizdavost in svojeglavnost „umetnikov“, ostane nam pač malo tolažbe in veselja. — Toda ni je umetnosti brez živega elementa, ki ga pri glasbi lahko najdemo, da le pogledamo, kako se je začela, kako nam potrebna postala. Ona namreč ni nič drugega, kakor to, da občutki in navdušenje v glasih skipé. In kadar

skladba tak notranji stan kaže, tadaj tudi smemo reči, da gine in zamakne nepokvarjenega človeka, — se vé da, ono versto ljudi ne, katerim čutila za glase popolnoma manjka, in katerim je glasba to, kar slepcu slika. Res da potrebuje glasba umetnosti, ki ji stavi pravila, kakor potrebuje poezija teorije o skladu versov. Vendar kakor pesem zavoljo tega še ni izverstna, ker so njeni versi pravilno sestavljeni, ravno tako ne moremo sklepati o pravi vrednosti kake skladbe le zaradi njene vnanje pravilnosti. Skladba, katera sercu ničesa ne podaja, ali celo čutilo žali, ni za nič, k večemu za vajo, in ko bi tudi prijatelji vratolomnih iger veselja poskakovali. Nek Holanec je bil po 30letnem trudu celo četo vajakov na komaj palec veliko ploščico z iglo lepo in natanko vrezal; pa vendar ne bi noben pameten človek tega (dasi-tudi umetnega) kipa ne postavil na isto stopinjo s kako Rafaelovo madono. Rad priterdim, da se dá skladba z umetnostjo pozitivno zlepšati, kakor lep človek z obleko; toda nihče naj ne misli, da v takih pomožnih pritiklinah tiči pravo bitstvo kake reči. Vzvišena pokaže se nam glasba le takrat, kadar popelje naše počutke v nek idealen stan; in kdor tega svoji skladbi vdihniti ne more, ta v muzikalni stroki ni nič družega, kakor malovreden podajatelj in neukreten rokodelec.

Ako pri presojevanji skladeb čutila odločujejo in sicer taka čutila, ki so tudi umetnosti vredna, ali kakor navadno pravimo, ki jih smemo za ideale smatrati: nahajamo, žalibože, mnogo nepremagljivih težav, če hočemo ljudi vseh verst do istega razsodka pripraviti. Pričnimo le sè surovim divjakom, ki kaže svoj ideal, rodo, živalsko moč v svojem petji in kinči, in pojdimo po tisučernih ovinkih do moderne sanjavke, katera zajema svojo oliko iz romanov in kateri ste krepost in čistost gnjusoba; — kje naj bi tū duhoviti skladatelj prava tla za svoje umotvore našel? — Zraven pa se nahaja dandanes še neizmerno veliko jezičnih lenuhov, kateri se gledé glasbe nič učiti nočejo. Vemo za ljudi, ki poznajo komaj toliko novih skladeb, kolikor imajo perstov na rokah, ki pa so s temi vso muzikalno modrost tako popolno v „štant“ vzeli, da o drugih skladbah nič vedeti nočejo, tako neslano tje v en dan govoré in se zaničljivo posmehujejo, ako le imena Lasso, Palestrina, Morales, Lotti, Durante, Witt slišijo. — Prej, ko sem perve vtise glasbenih umotvorov, kateri me bodo vedno mikali, prejemal, postal sem nevoljen, če jih drugi niso hotli razumeti, in vedno le svoje pičlo znanje povdarjali. Če pa dandanes na kaj tacega naletim, molčim in ostanem miren in k večemu se spomnim stare smešnice. Ko je namreč nek minister vpričo Friderika II., kralja pruskega, veliko zoper Homerja, Virgilija, Platona in enake učenjake govoril, moža pa, ki je učil, kako se slaniki lové, v zvezde koval; ga je kralj lakonično vprašal: „Kaj ne, da vi radi slanike jeste?“ — Gotovo, ni je skoraj bolj napačne misli, kakor je ta, da je glasba v stanu, (rekel bi) človeka ustvariti. Le to zamore ona, da se s tem, kar je v človeku že izobraženega, vjema, ali da budi, kar v njem še spi. Merzlim, omejenim, v sé zaljubljenim ljudem glasbeni umotvor je in ostane nerazumljiv; in ako se tem lastnostim pridruži še prepirljivost, ali navadni goli „umetniški“ napuh, ali celo ta najrevnejša revščina, da je poslušalec par muzikalnih komadov, ki se jih je bil sam kedaj naučil, ali jih, deček še, v domači vasi slišal, ozki prostor njegovega serca do verha napolnil, — potem so vsi poskusi, tacega človeka spreobrniti, prazni in brez vspeha.

Sè samimi besedami in teorijami torej moremo v glasbi toliko opraviti, kolikor je v slikarski stroki mogoče pravo čutilo za barve z abstraktnimi pravili komu vcepiti. Oni, ki o glasbenih pravilih veliko besedujejo, ljubijo navadno popise; vendar pa ne vidijo, kako malo je s tem pomagano. Tudi človeško truplo se da lože popisati, nego glas, katerega ne vidimo; in vendar še nihče ni pri ogledovanji človeka takošnega našel, kakoršnega si je mislil le po popisih prirodoslovne knjige.

Toda prijatelju plemenite glasbe ostane še vedno en velik pomoček, kateri povsodi zvonec nosi, kjer treba vplivati na okus in čutilo; ta pomoček je poduk in izobraževanje po klasičnih uzorih. Da so tudi ljudje danes sploh napak odgojeni in po tako zvani kulturi omejeni, vendar smemo gotovi biti, da v onih, ki še niso nravno popolnoma pokvarjeni, tudi boljše čutilo še ni poginilo, ampak k večemu le spi. In navadno se nahaja, da učenje pravih uzorov konečno pripelje do spoznanja. A. F. Thibaut piše, *) da je poznal mnogo strastnih častilcev Kotzebue-ja, a nijednega, ki bi bil pri svojem mnenji ostal potem, ko je Shakespeara pridno prebiral. Dalje pravi, da je on sam pred malo leti še občudoval muzikalne izdelke, katerih pozneje, ko je po zgodovinski poti do boljšega prepričanja prišel, še pogledati ni maral. Kakor njemu, tako so sodili tudi druzim. Nihče bi skoraj ne verjel, kako hitro in koliko se dá storiti z dobrimi uzori. Mnogokrat je naletel na enostajne izobražene, kateri so o duhovno - zaljubljenih skladbah nekaterih novih mojstrov visoke misli imeli. Take skladbe je ukazal peti, toda pred njimi še izbrane, čiste vredne umotvore Lasso-jeve, Palestrinine in Lotti-jeve. Na mah je bila zmaga gotova in nikdar mu niso taki poskusi spodleteli. Thibaut-u v veliko veselje se je celó prigodilo, da je mlad človek, poln napačnih muzikalnih nazorov, slišavši neko Lotti-jevo mašo, navdušen vskliknil: „Danes bi ne mogel nikomur sovražen biti“. — Kaj enacega bi lahko večkrat doživeli, da bi le hoteli, in se sè siromaško svojeglavnostjo ne deržali tega, kar nosi pečat današnje móde.

Vendar naj se pa tudi skladbe srednje vrednosti v čislu imajo, da le niso nezdrave in spačene. Človek ni vsak trenotek pripravljen, psalme ali Homerja brati. Treba tudi marsikaj imeti, kar človeka zabavlja ter brez napenjanja duha čas krati. Množina občinstva sploh ima le moč in čut za srednje; zato bi tudi jaz nekaterih, zdaj priljubljenih popevek ne sodil tako ostro, kakor jih sodijo izvedenci strokovnjaki. Narobe pa smem tudi zahtevati, da se oni, ki poznajo in ljubijo le malovredne ali srednje reči, zderžujejo kritike o genijalnih, njim nerazumljivih umotvorih, ter da n. pr. ne terdijo: „Tudi r. šmarski šolmašter Kančnik bi bil lahko zložil mašo Papae Marcelli!“

To pa povem zavoljo tega, da svarim od nekake terdovratnosti in omejenosti, katera se med nami prepogosto nahaja. Kadar se prijatelji glasbe kaj naučijo, in jim to dopada, potem morajo te skladbe prav zato lepe biti, ker jih oni znajo, ali celo še lepše, nego vse drugo; in kako lahko se jim človek zameri, ako opomi, da je še kaj lepšega ali še mnogo lepšega na svetu. Taka kratkounmnost pa je jako škodljiva. Pri glasbi večjidel odločuje okus; toda okus se izobrazí le polagoma. Pomislimo malo, kakošni so bili nekđaj naši nazori

*) Die Reinheit der Tonkunst, str. 110.

o pesništvu in slikarstvu. Kar je dopadlo dečku, ne zadostuje več mladenču, in kar je navduševalo mladenča, to najde mož čisto prazno in pomanjkljivo. Toraj preiskujmo in primerjajmo, dokler ne pridemo do resnično klasičnih izdelkov; tadaj dospemo do srečnega postanka, ker imajo klasične reči to lastnost, da jih moremo večkrat in dalje uživati ter da one s ponavljanjem gledé svoje vrednosti prej pridobé nego izgubé. Ako tedaj danes še malo znamo, zato tudi nikakor ne moremo reči, kam da nas popelje bolj izobražen okus; in prav zato tudi ni nič drugega kakor lenoba in siromaštvo na duhu, če po znanem sodimo o neznanem in svojeglavno pri starem kopitu ostanemo. Le v tem se kaže zdrava pamet, če tak, ki vse pozna, najvišjo in popolno stvar na prvo mesto postavi, in ž njo srednjemu in slabemu vrata zapahne; tako ravnanje pri izgojitvi veliko veliko koristi. Toda v glasbeni stroki večjidel manjka tacega Mentorja; tù je pač treba dolgo pleve preiskavati, da pridemo do pravega zdravega zerna. Častilakomnost sicer ne spozna rada starih zmot; ali, kaj ti vendar more škodovati, če se okritoserčno izpoveš: „Oj kako bedast sem bil še lansko leto!“ in če si tako srečen, da si zraven misliti smeš: „A koliko pametnejši sem zdaj!“

~ ~ ~ ~ ~

D o p i s i.

— **Iz Dolenskega**, 23. maja. — Pri sv. Duhu nad Kerškim se je 20. t. m. veršila redka slovesnost. Blagoslovil se je namreč temeljni kamen za novo farno cerkev. Prepustivši natančen popis drugim listom, naj Vam popišem le glasbeni del. Ker je stara cerkev razrušena po strelji, nimajo nič orgelj ondi, niti menda stalnega organista. Zategadel je povabil č. g. župnik J. Vesel štiri gospode, g. Verbajsa, Mervica, P. Hugolina in g. Sajéta, da bi prišli pevat. Bilo je v nameri g. župnika, ljudstvo opozoriti na pravo cerkveno petje. Ker sta le dva onih gospodov na enem mestu, ni bilo moč mnogih poskušenj imeti. Vendar se je petje veršilo še precej srečno. P. Hugolin je nalašč za to slovesnost zložil pesem o temeljnem kamnu po besedah, katere je nedavno priobčila Danica. Pela se je po blagoslavljeni kamna. Tantum ergo je bil „Riharjev“, kakor se nahaja v mali autografrani zbirki. Prav lep je. Potem se je pela Singenbergerjeva maša in honorem S. Stanislai za tri možke glase s popolnim tekstom. Vsi deli so se dobro čuli, le pri Credo, ki ima vmes koralne stavke, da je krajši, pogrešali smo orgelj. Radi tega tudi ni bilo koralnih responzorij. Krasen je pač „Et incarnatus“, in naredil je velik vtis. Za graduale se je peval: „Jesu dulcis memoria“ od Kotheja, za ofertorij Horakov „Bone Deus“. Po maši so se pele nekatere primerne slovenske pesmi, katere je ljudstvo še rado poslušalo in s pevci vred šele cerkev (če se tako imenovati sme) zapustilo.

Iz tega previdite, da to petje sicer ni bilo popolnem po cerkvenih zahtevah, ker se ni pel Introitus, graduale in ofertorij po mašnem tekstu in so bili responzoriji bolj moderni, vendar mora se z veseljem na znanje vzeti, da sta vsaj Gloria in Credo bila s popolnim tekstom, da se je prednašalo umetniško in so bile omenjene skladbe božje službe po vsem vredne. Čast gosp. župniku, da je tudi v tej zadevi skerbel povzdigniti slovesnost! Take prilike naj bi se porabile, in naj bi se povsod skerbelo za pošteno cerkveno petje, ne le za strel in druge parade, potem se bo kmalu spoznalo, da cecilijanstvo ni tak „bavbav“.

— **Iz Goriškega**. — Tù pri nas, v goriškem hribovju, veselo napredujemo. V Cirknem se vedno bolj zanimajo za našo sveto reč; pevskih in sploh muzikalnih moči je tam čedalje več in imajo tudi že lastno godbo. Na veliko noč in binkoštni praznik so peli Kaim-ovo instrumentalno mašo „in hon. St. Caeciliae“. Vseh pevcev in godcev bilo je 24, — lepo število. Izmed teh je nastopilo v prvo 6 mladih goslarjev, prav dobro izučenih po kapelniku g. Ant. Sedeju. Mnogo se trudita gg. učitelja. V Jagerših, katera bi smel

imenovati naš slovenski „Gaschurn“, pelo je o veliki noči pervikrat Haller-ja „Missa VII.“ 10 pevcev in v Šebreljah tudi pervikrat Witt-ovo mašo „Exultet“ 12 pevcev.

Kar je mlajših orgljavcev so vsi vneti za cecil. stvar; opozicija se pa že sem ter tje prikazuje po Tominskem, pouzročena največ, žalibože, po — duhovnikih. Zato me je pa tudi jako razveselila 5. šte. Wittovih „Fliegende Blätter f. kath. Kirchenmusik“, ki naznanja velikanski načert o splošnem razširjanji cecilijanstva. Da bi se le kmalu uresničil! — potem se ne bode treba bati nasprotovanja.

— **Iz Maribora.** Poročal je „C. gl.“, kako lepo se skerbi v olomuškem semenišči za povzdigo in razširjanje dobre cerk. glasbe. Tako je prav; v semenišči, kjer se odgojujejo mladi duhovniki, nada bodočnosti, tu je treba likati in mikati, da novi mašniki, kadar zapustijo duhovščnico, enaki apostolom po škofiji raztresajo dobro seme cerkvenega petja in oplevajo vinograd Gospodov škodljivih in ničvrednih rastlin. Saj pa tudi cerkveno petje pripada k liturgiji in je njegova gojitev prav zato velika dolžnost vsacega duhovnika, zlasti župnika. — Kakor v Olomuci, tako se je tudi pri nas v Mariboru na bolje obrnilo. Zahvaliti se imamo to v prvi versti preč. g. kanoniku-vodiji M. Kovačič-u in potem preč. g. špiritualu Fr. Ogradi-ju, katera oba ne le z besedo, temuč tudi materijalno podpirata napredek v cerkv.-glasbenem obziru; brez njune pomoči bi ne bi bili prišli do lepega repertoar-a, ki ga že imamo, in katerega dragi bralec lahko razvidi iz spodaj naštetih skladeb. Zbor gg. bogoslovcev pod verlim vodstvom g. L. Hudovernik-a šteje 17 pevcev, med katerimi so 3 dobri tenori. —

Vsako sredo in nedeljo imamo v naši semeniški cerkvi očitno službo božjo, saboto zvečer in nedeljo ~~privatna~~ litanije. Ob kvaternih sredah „requiem“ za umerle dobrotnike naše cerkve. Toraj dosta opravila —

Peli pa smo doslej: Maše: Haller, missa sexta, Blied Jak., in non. s. v. v. Nekes Fr., in hon. s. Joan. Evang., Missa solemnis in Missa requiem iz „ordinarium missae“.

Ob sredah in navadnih nedeljah je privatna maša, toraj pojemo slovensko, in sicer iz „Cantus sacri ad usum stud. juv.“, od A. Foerster-ja.

Tantum ergo: Groiss (Glasb. 1879), Ett (iz mus. sacra, B. Kothe), Fr. Witt (iz iste zbirke), J. C. Waldeck (iz Foerster „cantus sacri“), Traumichler (unisono), Kewitsch (Fl. Bl. 1878), Aiblinger (Glasbenik 1879).

Motetta: a) Iz „musica sacra B. Kothe“: 1) Lucis creator B. Kothe; 2) Justorum animae, Löbmann; 3) Creator alme siderum, B. Kothe; 4) Ave Maria, Arcadelt; 5) Jesu sedemptor, St. Braun; 6) Jesu dulcis memoria, B. Kothe; 7) Veni creator sp., J. F. Wolf; 8) Salve regina, Röder; 9) Crudelis Herodes, Kaim; 10) Panis angelicus, Claudio Casciolini; 11) Jam sol ecedit, B. Kothe; 12) Surrexit Ch. hodie, Sir. Symph 1678.

b) Iz Flieg. Blätter, 1) 1875, Graduale in III. missa Nat. D. n. J. Ch. Ebner; 2) 1875. O salutaris Hostia, J. D. Manzer; 3) Exultabunt sancti in gloria, Fr. Witt (1875); 4) Zum allerheiligsten Herzen Jesu, Fr. Witt (1878), se vé da v slovenskem jeziku in pri privatni maši, kakor tudi 5) Kind Jesu-Lied, A. Wiltberger, iz musica sacra 1879; 6) Regina coeli laetare, A. Leitner, Fl. Bl., II. Jahrg.; 7) Ave Maria, Fr. Witt, Fl. Bl., II. Jahrg.; 8) Exaudi, Viadana, Fl. Bl., II. Jahrg.

Iz C. Glasb.-a: 1) Bone Deus, Horak; 2) O esca viatorum, Schubiger; 3) O salutaris hostia (?); 4) Hymnus in festo s. Josephi — Ett.

Litanije op. 17. Foerster; iz „Cantus sacri“ od Witta, op. Vb. Ave regine coelorum, K. J. van Maldeghem.

Razun Foerster-jevih slovenskih pesem pri privatni maši smo peli iz Glasbenika: 1) Detetu Jezusu, Greith. 2) Terpljenje Jezusovo, Spöhr. 3) Marijina pesem, A. Kothe. 4) Pozdrav sveti Devici, S. Mussiol. 5) Sv. maša, Nedvöd.

Omenjene številke se precej dobro pejejo v splošno zadovoljnost — posebno kultiviramo cecilijanski piano.

Razne reči.

— Št. 5. Witt-ovih „Flieg. Blatt. f. kath. K. M.“ je prinesla prevažno poročilo o tem, koliko da se je že storilo, da se uresniči č. g. graškega sem. podvodije A. Karlon-a predlog, ki ga je stavil v zadnjem glavnem zboru občnega Cec. društva v Biberach-u, in kateri meri na to, da se odstranijo vse zapreke, katere ovirajo avstrijsko-ogerska cecilijina društva, združiti se z občnim Cec. društvom. C. Gl.-a l. št. v. l. 1879 je povedala, da je bil dr. Witt pri sv. očetu Leonu XIII. ter jim poročal o stanu občnega Cec. društva; sv. Oče pa da so izrekli svojo željo, „naj bi se cec. društvo razširilo po vsem svetu“. Ker pa ni upati, da bi se cerkvena glasba vsega sveta dala reformirati iz Ratisbone, zedinili so se glavni predsedniki Cec. društev na Laškem, č. g. Amelli v Milanu, g. prof. Singenberger v St. Francis-u (Amerika), č. g. Doleny na Irskem in č. g. kan. dr. Witt, delati na to, da se v Rimu ustanovi 1.) uzorni pevski zbor s posebno šolo za cerkveno glasbo, in 2.) kongregacija v isti namen. Pevski zbor se ima pričeti že to jesen; napravil se bode konvikt za dečke (letos le za 30) ki se bodo podučevali v pravi cerkveni glasbi. Pravila tega konvikta so že gotova in poterjena od više strani. Tudi denar dohaja; tako n. pr. je Mons. C. Jaenig, vódijska „Anime“ v Rimu, sam dal 10.000 lir, g. dr. Thywissen, kaplan na Bavarskem, bode dajal vsako leto po 1000 mark i. t. d. Res, da bode se potrebovalo za to eminentno katoliško delo mnogo novcev (računani se okoli milijon frankov), a gotovo je tudi, da se bodo našli brez velikega truda. V ta namen je razglasil kan. dr. Witt in njegovi 3 tovariši glavni predsedniki poseben apel ali klic, katerega danes svojim bralcem zavoljo pičlega prostora priobčiti ne moremo; vendar pa se ne moremo zderžati, da ne bi jim povedali, da so sv. oče Leon XIII., kojim je Njih emin. kardinal Franzelin to podvzetje razlagal, ga tudi poterdili in blagoslovili. Nj. emin. kardinal in državni tajnik Nina pa je pisal o tej reči mons. Jaenig-u, da so sv. Oče rekli: „Io lodo ed incoraggio colla mia benedizione il suddetto progetto.“ (Pohvalim in spodbudim sè svojim blagoslovom to načrt.)

— Naj bi to za cerkv. glasbo prevažno delo našlo tudi ~~avstrijsko~~ *avstrijsko* podporo!

— ~~Pravljajo~~ *pravljajo* na Češkem sv. Cirila in Metodija 5. julija. „Cyrillska Jednota“ napravi letos v Pragi sv. apostoloma Slovanov nenavadno slovesnost, ki se bode obhajala 4., 5. in 11. julija v 13 cerkvah. Iz programa, ki ga je prinesla 5. št. „Cyrill-a“ na dveh straneh ozko tiskanega, povzamemo le toliko, da bode povsodi maša z vlogami vred natanko po misalu ter se tudi povsodi pel Introitus in Communio koralno po Graduale Rom. Maše so raznih skladateljev, med njimi dve od Palestrine. V farni cerkvi svetih Cirila in Metodija bode pel zbor 110 glasov lavretanske litanije, in zbor 120 glasov Stehle-jevo „Missa Jubilaei sollemnis.“ Čehi imajo svojo „Cyrillsko Jednoto“ komaj eno leto, in koliko so že storili v tem kratkem času za pravo liturgično petje! Posnemajmo jih in nikar naj ne hodimo rakove poti. — Zato je pa naprej treba, da se učimo, in da tisti, ki se ničesar nočejo naučiti, vsaj onih, ki so na pravi poti, z zabavljanjem in z abotnimi ukazi ne plašijo in ovirajo. Še enkrat: Učite se!

Oglasnik.

Dan. Fajgelj, op. 3. Sveta maša „Oče večni“ in op. 4. Sveta maša „Bog pred tvojim veličanstvom“ — po 25. kr. — natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki. Radi priporočamo.

Opazka uredništva. Literatura cerkvenih pesem, priporočanja vrednih, se je, hvala Bogu, lepo pomnožila, odkar se je začelo pri nas na Slovenskem misliti na to, da se v cerkvi poje „kar gre Bogu!“ Skladateljem našim bodi še izrečena iskrena želja, naj bi odslej ne skladali samo lahkih, ampak tudi cerkve vrednih pesem; za najpriprostejše zbere je že dovolj preskerbljeno, le napredek še peša! Predolgo že se pripravljamo na resen začetek, zato je treba gg. skladateljem učiti se, gg. organistom in pevovodjem pevce podučevati in gg. duhovnom sveto petje vsestransko podpirati.

Pridana je listu 6. šte. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik muzik. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.